

Dagboksanteckningar och reflektioner från en resa i "Det heliga landet" 25/10-30/10 2009.

Resan arrangerades av Diakonia och Svenska kyrkan. Vi var åtta deltagare och därutöver medarbetare från arrangörernas sida.

Söndag 25/10 Torsby/Gardemoen

Söndag em. i höstrusk o regn reste jag från Torsby via Gardemoen till Frankfurt o Tel Aviv. Vi kördes till Jerusalem o Hotel Ambassador i östra Jerusalem.

Måndag 26/10

Diakonias mellanösternchef Christoffer Sjöholm hälsade oss välkomna. Vid lunchen deltog också Håkan Bengtsson, direktor vid Svenska teologiska institutet i Jerusalem. Med från Diakonia var också Aida, informationsansvarig som ska följa oss som fotograf under dagarna och Hala vår lokala reseledare. Joakim Wolfheil från Diakonia gav en kort introduktion till programmet kommande dagar och därefter for vi till UN Officer for Cordination of Humanitarian Affairs - OCHA för en briefing om den aktuella situationen i Gaza o på Västbanken. Därefter besökte vi Bildas studiecenter vid Jaffaporten.

Vi delade in oss i grupper för guidade turer med Kjell Jonasson och Sune Fahlgren. Vi for vidare till Svenska teologiska institutet för middag med de internationella studenterna och för att därefter få träffa Mr Aluf Benn, journalist på dagstidningen Haaretz. Hans slutsatser var mycket pessimistiska inför framtiden.

Tisdag 27/10

Tidig avfärd mot Ramallah för att träffa palestinska NGO:s. Vi mötte Stars of Hope med dess ordförande Ms. Ola Abu El-Ragheb som själv lever med en fysisk funktionsnedsättning. Hon beskrev deras arbete bland kvinnor med funktionsnedsättningar på Västbanken och de attityder och värderingar som skapar stora hinder för att de ska få ett värdigt liv i jämställdhet mitt i okkupationens svåra vardagsliv. Arbetet stöds av Diakonia.

Därefter mötte vi Ms. Rinad Qubbaj från Tamer, Children Literature Programme Partner. Det är den organisation som 2009 fick Astrid Lindgrens pris för sitt arbete på Västbanken och i Gaza. Vi besökte deras center i gamla stan i Ramallah. Rinad beskrev deras arbete och hur de arbetar med barnkultur som metod för rehabilitering och förebyggande arbete.

På eftermiddagen reste vi tillbaka till Jerusalem för att träffa en medlem av Palestiniernas parlament, Dr. (i sociologi) Bernard Sabella, kristen palestinier från Fatah. Sabella som också var också medlem i Mellanösterns kristna råd. Innan middagen träffade vi den så uppmärksammade familjen som blev vräkta från sitt hem i Östra Jerusalem den 2 augusti i år. De satt under ett träd strax intill huset och har inte fått någon ny bostad.

Onsdag 28/10

På väg till Hebron med Yehoda, ortodox jude som är guide från organisationen Breaking the Silence. Han gav en historisk och religiös exposé över Hebron och dess invånare genom årtusenden. Vi vandrade i gamla stan på de tomma gatorna o Yehoda vittnade om den etniska rensningen. Så reste vi vidare till Eufrat, en bosättning mellan Hebron och Betlehem. Eufrat är ett välordnat Israeliskt samhälle med ca 9 000 invånare på en av de många kullarna i området. Vi guidades av rabbinen Bob som också inbjöd oss till sitt hem där han berättade lite mer för oss om bosättarnas vardag och liv. Dags så för nästa etapp till Betlehem.

Vi åt lunch på ICB, International Centre Betlehem med den lutherske palestinske prästen

Mitri Raheb. Efter lunchen satt vi med honom då han delade sina tankar om det aktuella läget och framtiden. Vår grupp gick sedan ner till födelsekyrkan för en guidad tur som många andra turister. Vi gick sedan vidare till Heliga bröstmjölkens kyrka.

Därefter träffade vi två svenskar ur följeslagarprogrammet EAPPI som administreras av Sveriges Kristna Råd hemma i Sverige. De berättade om sin mission och följde oss genom Betlehem till den del där muren fullständigt omringar några familjer och beskär deras vardag fullständigt. Vi fortsatte till Scheck-point 300 som leder ut till Jerusalem och som följeslagarna besöker varje morgon kl 04.30. Där räknar de passerande, observerar det som händer och står upp för den enskilde om det händer trakasserier. Varje morgon väntar ca 2-2 500 palestinier på att få komma igenom scheck-pointen. Vi gick igenom boskapsfällan som den kallas i folkmun som dessutom av många kallas för "förödmjukelsernas gång". Väl igenom checkpointen reste vi in till Jerusalem igen. Vi samlades i Bildas lokaler och träffade där föreningen Parent Circle, en anhörigförening för familjer som förlorat sina anhöriga genom våldet på båda sidor i konflikten.

Vi fick gripande berättelser från Rami, Israelisk jude från Jerusalem och Aysha som var palestinsk muslim från Nablus på Västbanken. Ramis dotter blev mördad i en självmordsattack i Jerusalem och Ayshas bror blev skjuten till döds av en Israelisk soldat. Smärtan, tårarna och blodet är detsamma oavsett om man är Israel eller Palestinier var deras budskap till oss och andra. Det var oerhört gripande att höra deras berättelse och se hur de som organisation arbetar med att bygga broar mellan folken för att förebygga att hatet ska växa.

Torsdag 29/10

Vi startade redan kl 7.30 för att resa söderut mot Gaza. Vi följer Gazaremsan på avstånd och anländer till gränsen mot Egypten vid Kerem Shalom Crossing där vi fick en guidning av platschefen Amir Shaked. Verksamheten tar emot godstransporter, ca 200-250 trailers/dag med förnödenheter till Gaza. Vi fick se hur transporterna kom in, skannades, lastades av i tre olika "rum", genomsöktes av Israelisk personal o hundar. Rummen stängdes och därefter släpptes palestinsk personal in från andra hållet med sina truckar o lastbilar för att lastas och köras in i Gaza. Det var mycket höga säkerhetsarrangemang.

Platschefen informerade om rutiner, syftet med missionen osv. Enligt NGO:s behövs ca 2500 trucks/dag för att täcka behoven. På hemväg mot Jerusalem stannade vi i Sderot för att höra berättelser om hur vardagslivet levs med ständigt hot av missiler från Gaza.

På eftermiddagen mötte vi Sarit Michaeli som var en representant från den Israeliska fredsrörelsen B`Tselem. Hon förklarade murens sträckning, de olika vägarna och hur checkpointerna fungerar för lokalbefolkningen. Hon visade allt detta från utsiktsplatsen strax bredvid Augusta Viktoriasjukhuset i Östra Jerusalem.

Vi reste in till Abu Dis i Ö Jerusalem där vi fick se hur muren delar och stänger in den Palestinska befolkningen och skiljer dem åt, allt i strid med internationell lagstiftning. Vi vandrade utefter muren och försökte komma in till en del som särskilt avskiljer några palestinska familjer vid en postering.

Nästa aktivitet var att besöka Diakonias kontor, också i Ö Jerusalem för en videokonferens med NGO:s i Gaza eftersom vi inte kunde resa in där. Vi fick insidesinformation om läget i Gaza av direktor för Human rights i Gaza och hade möjlighet att ställa frågor.

Sista kvällen i Jerusalem besökte vi Sveriges generalkonsul Lars Eliasson. På residenset fick vi en mycket intressant briefing av generalkonsuln och hans politiska analytiker Anna Brodin och Rolf Carlman, biståndsansvarig.

De presenterade sin unika ställning som konsulat och gav en överblick över det politiska läget ur både ett utvecklings- och politiskt perspektiv.

Fredag 31/10

På morgonen reste vi in till Lutherska kyrkan i gamla stan för att få en föreläsning av Christoffer på Diakonia om IHL, International humanitarian law. Därefter kom den lutherske biskopen Munib Younan. Han hade ett mycket tydligt budskap till oss, han talade över Possibilities for Peace and co-existence. Vi lämnade Jerusalem och reste hemåt samtidigt som höstregnet drog in ordentligt över stan.

Till slut några reflektioner

Judarna har nyss firat Yom Kippur, den stora försoningsdagen för den judiska traditionen. Det är ett dygn med total fasta, med tid för bön, eftertanke och rannsakan. Några kristna, judiska och muslimska religiösa ledare skrev en gemensam artikel om försoning i Jerusalem Post. På olika sätt beskriver de vad som är bakgrunden till försoning mellan Gud och människor, men på en punkt är de ganska så lika. Försoning innehåller ett dramatiskt moment. Något måste ges upp, offras eller tas bort. Vad det är som skall offras varierar också mellan de olika traditionerna, men vägar till försakelsen gör att människor måste prioritera vad som är viktigt i livet. Det är en process som ständigt måste upprepas enligt författarna till artikeln.

Många har redan fått offra väldigt mycket i konflikten. Sina anhöriga i våldsdåd, sin mark, sina olivlundar, sina bostäder, sina rättigheter helt enkelt, vad mer ska behöva offras i försoningsprocessen. Det som var så slående hela tiden på vår resa var en så stor pessimism och den totala bristen på hopp. Man kan inte få fred utan rättvisa, så enkelt är det. Två nyckelord som återkommer hela tiden är **ockupation** och att fredsprocesserna måste bygga på **mänskliga rättigheter**. Det behövs inga fler fredsprocesser, det behövs rättvisa levnadsförhållanden.

I profeten Jesajas bok står det Jes 62:1

För Sions skull ska jag inte tystna, för Jerusalems skull inte tiga, förrän upprättelsens morgon gryr och hennes räddning lyser som ett bloss.

Torsby november 2009

Eva-Lena Gustavsson, Pastor i Torsby Missionsförsamling

Foto Aida Ahbegovic, Diakonia och E-L Gustavsson